

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30 серпня 2024 року,
протокол № 2.

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

Олег ОМЕЛЬЧУК

30 серпня 2024 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

**«Планування та організація власного бізнесу»
для підготовки на другому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
за спеціальністю 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування**

м. Хмельницький
2024

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій,
кандидатка економічних наук, доцентка
26 серпня 2024 року

Дар'я АРЗЯНЦЕВА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, економіки, статистики та цифрових технологій
27 серпня 2024 року, протокол № 1 .

Завідувачка кафедри, кандидатка економічних
наук, доцентка, доцентка кафедри
27 серпня 2024 року

Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка
27 серпня 2024 року

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
29 серпня 2024 року, протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради
університету, кандидатка наук з державного
управління, доцентка
29 серпня 2024 року

Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг 0,55 ум.др.арк.

ЗМІСТ

			Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	–	3
2.	Заплановані результати навчання	–	4
3.	Програма навчальної дисципліни	–	5
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	7
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	7
	4.2. Аудиторні заняття	–	8
	4.3. Завдання для самостійної роботи студентів	–	8
5.	Методи навчання та контролю	–	8
6.	Схема нарахування балів	–	9
7.	Рекомендована література	–	9
	7.1. Основна література	–	9
	7.2. Допоміжна література	–	10
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	11

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	07 Управління та адміністрування
2.	Код і назва спеціальності	–	073 Менеджмент
3.	Назва спеціалізації	–	спеціалізація не передбачена
4.	Назва дисципліни	–	Планування та організація власного бізнесу
5.	Тип дисципліни	–	обов'язкова
6.	Код дисципліни	–	ППО 9
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	другий
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	магістр
9.	Курс / рік навчання	–	перший
10.	Семестр	–	другий
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	4,5/135
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	50
	% від загального обсягу лекційні заняття (годин)	–	37
	% від обсягу аудиторних годин	–	22
	семінарські заняття (годин)	–	44
	% від обсягу аудиторних годин	–	28
	самостійна робота (годин)	–	56
	% від загального обсягу тижневих годин:	–	85
	аудиторних занять	–	56
	самостійної роботи	–	3
	3) заочна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	4
	% від загального обсягу лекційні заняття (годин)	–	18
	% від обсягу аудиторних годин	–	13
	семінарські заняття (годин)	–	8
	% від обсягу аудиторних годин	–	44
	самостійна робота (годин)	–	10
	% від обсягу аудиторних годин	–	56

самостійна робота (годин)	– 117
% від загального обсягу	– 87
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 1,67
самостійної роботи	– 5,27
12. Форма семестрового контролю	– екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ППО 1 Менеджмент організацій, ППО 2 Стратегічний менеджмент, ППО 3 Управління проєктами та фандрайзинг
2) супутні дисципліни	– ППО 11 Антикризисний менеджмент та управління підприємницькими ризиками
3) наступні дисципліни	– Магістерська робота
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	ЗК 1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). СК 2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани; СК 3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту; СК 5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління. СК 7. Здатність розробляти проєкти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість; СК 8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом. СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію. СК 11. Здатність генерувати нові бізнес-ідеї та формувати на їх основі бізнес-проєкти згідно з місією та цілями підприємств та організацій. СК 12. Здатність залучати фінансові, трудові та матеріальні ресурси в умовах їх обмеженості в нові та діючі проєкти підприємств та організацій.
Результати навчання	ПР 03. Проектувати ефективні системи управління організаціями. ПР 05. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах. ПР 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу. Додатково для освітньо-професійної програми. ПР 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу). ПР 14. Здатність застосовувати поглиблені знання з питань організації та планування бізнесу в напрямках оцінки бізнес-ідей, дослідження конкурентів, маркетингу, збуту, ланцюгів створення вартості, забезпечення окупності проєктів.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність бізнесу та підприємництва. Правові основи та організаційні форми підприємницької діяльності

Подібність та відмінність бізнесу та підприємництва. Особистісні якості підприємця. Методи оцінки особистісних якостей. Інтуїція підприємця. Типологія підприємців. Мотивація підприємницької діяльності.

Найперспективніші сфери підприємницької діяльності. Поняття "підприємницька ідея", її зміст. Джерела формування нових ідей. Методи пошуку підприємницької ідеї.

Основні способи входження у бізнес: організація нової фірми; через систему франчайзингових договірних відносин; придбання фірми, яка вже функціонує.

Обґрунтування вибору організаційно-правової форми підприємницької діяльності. Сучасні організаційно-правові форми підприємництва: вітчизняний та зарубіжний досвід. Особливості організації підприємств різних форм власності. Вимоги до статутного фонду. Порядок реєстрації підприємств в Україні

Великий, середній і малий бізнес. Особливості господарювання суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи. Поняття комерційної і некомерційної організації. Роль некомерційної організації в бізнесі. Поняття та особливості соціальних підприємства.

Тема 2. Джерела фінансування підприємницької діяльності

Підприємницький капітал: сутність і складові елементи. Стартовий капітал як обов'язкова умова здійснення підприємництва. Формування початкового (стартового) підприємницького капіталу. Схема й алгоритм розрахунків необхідного розміру підприємницького капіталу.

Основний та оборотний капітал, особливості кругообігу і відшкодування.

Власні, позикові та залучені джерела фінансування підприємницької діяльності. Кредитування підприємств різних форм власності. Види кредитів. Банківське кредитування. Принципи та умови кредитування. Вимоги до документів, необхідних для отримання кредиту. Вартість залучених та запозичених коштів. Особливості забезпечення. Фінансування бізнесу за рахунок власних коштів. Лізинг обладнання як альтернатива кредиту. Сутність і види механізмів залучення інвестицій на підприємство. Краудфандинг як сучасний інструмент фінансування розвитку підприємства.

Тема 3. Дизайн-мислення в підприємництві

Концепція дизайн-мислення: принципи, процес. Емпатія: розуміння людських потреб та нестатків. Визначення проблеми: переформування та визначення проблеми людино-орієнтованими способами. Фокусування як етап процесу дизайн-мислення. Аналіз споживчої поведінки з метою виявлення проблем, нових потреб і переваг. Інструменти опису та аналізу споживчої поведінки. Генерація ідей: техніки та інструменти створення концепції рішень. Моделювання концепції вирішення проблеми. Прототипування: застосування практичного підходу до моделювання ідей. Тестування: розробка прототипу варіанту рішення проблеми та оцінка отриманих результатів.

Тема 4. Побудова бізнес-моделі підприємницького проекту

Зміст та основні принципи планування діяльності підприємства. Поняття та види планів, систематизація планів підприємства. Призначення та структура бізнес-плану. Еволюція концепції бізнес-моделювання. Бізнес-модель підприємства: поняття, функції, практичне значення. Види бізнес-моделей стартапів. Підходи до формування бізнес-моделі підприємства: модель А.Сливоцького, модель Г.Хамела, модель А. Остервальдера, ощадливий стартап Lean Canvas, модифікована модель для соціальних підприємств.

Особливості формування бізнес-моделі традиційного і віртуального підприємства.

Тема 5. Формування команди підприємницького проекту

Формування команди стартап-проекту. Сутність команди стартап-проекту. Формування команди учасників за ролями та функціями ресурсного забезпечення, продажу, розвитку продукту, фінансування, процесів та операцій. Ключові проблеми у формуванні команди стартап-проекту. Розподіл участі та часток майбутнього бізнесу між членами команди стартапу. Масштабування команди стартап-проекту. Модель розвитку команди Б. Такмана. Етапи масштабування команди стартап-проекту. Особливості роботи стартап-команди на кожному з етапів розробки стартап-проекту.

Менторинг в стартапі. Відмінності між коучингом та менторством. Переваги та недоліки менторства. Типи та види менторингу. Типи та функції менторів стартап-проекту. Пошук та залучення менторів. Взаємодія з менторами. Процедура реалізації менторингу. Техніки менторства.

Тема 6. Маркетингове забезпечення реалізації підприємницької ідеї

Маркетинговий менеджмент стартап-проекту: сутність та особливості. Поняття маркетингового менеджменту та маркетингу стартапу. Ключові відмінності маркетингу стартапа та маркетингу товару/послуги для вже існуючого бізнесу. Етапи реалізації маркетингу стартап-проекту (ініціатива, тестування ідеї, процес дифузії (проникнення ідеї) на ринок, просування продукту). Аналіз ринку стартапу. Оцінювання обсягу ринку. Оцінювання конкуренції. Оцінювання перспектив зростання ринку. Виявлення потенційних клієнтів стартапу. Оцінювання клієнтів стартапу.

Маркетингова стратегія стартапу. Формування маркетингової стратегії стартапу: аналіз ринку, де планується просування товару, вивчення цільової аудиторії, виявлення конкурентів, визначення цілей розвитку бізнесу, визначення рівня конверсії, позиціонування та сегментування, просування та реклама продукту стартапу, визначення бюджету маркетингу.

Тема 7. Стейкхолдер менеджмент

Стейкхолдери та сутність стейкхолдер менеджменту. Класифікація стейкхолдерів. Аналіз стейкхолдерів. Управління стейкхолдерами. Інструменти та методи залучення стейкхолдерів до прийняття рішень. Види стратегій управління стейкхолдерам. Форми залучення зацікавлених сторін. Комунікаційні стратегії у стейкхолдер-менеджменті. Оцінка задоволеності окремих груп стейкхолдерів. Критерії оцінювання задоволеності стейкхолдерів. Збір інформації їх і оцінка та інтерпретація результатів. Моніторинг і розробка дієвих заходів. Антикризове управління стейкхолдерами. Управління конфліктами інтересів. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) у контексті стейкхолдер-менеджменту. Етичні принципи взаємодії із зацікавленими сторонами. Міжнародний досвід стейкхолдер-менеджменту та кращі практики.

Тема 8. Захист бізнесу та підприємницька таємниця. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності

Внутрішні і зовнішні шахрайства. Внутрішні та зовнішні забезпечення безпеки бізнесу. Недобросовісна конкуренція та методи викрадення таємниць підприємства. Економічне шпигунство. Економічна конкуренція та методи протидії недружнім поглинанням.

Поняття та ознаки комерційної таємниці. Вартість інформації, що становить комерційну таємницю. Об'єкти і суб'єкти права власності на інформацію, яка становить комерційну таємницю. Система правового захисту комерційної таємниці підприємства, її складові. Створення системи інформаційної безпеки установи, організації, підприємства. Закріплення в установчих документах права на використання комерційної таємниці. Поняття про режим доступу до інформації ділового, професійного, виробничого, банківського та іншого характеру.

Завдання служби безпеки щодо гарантування режиму та охорони. Організація контрольно-пропускного режиму на підприємстві. Гарантування внутрішньооб'єктного режиму. Охоронна

діяльність служби безпеки. Гарантування безпеки майна суб'єкта господарювання та фізичної безпеки.

Поняття патентування та види патентів. Порядок отримання патентів суб'єктами підприємницької діяльності. Короткотерміновий патент. Вартість патентів по видах діяльності.

Тема 9. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки в підприємництві

Організація договірних відносин у підприємництві. Загальна характеристика підприємницьких договорів (контрактів, угод) як єдиної правової норми партнерських взаємозв'язків у бізнесі. Класифікація підприємницьких договорів за сферами діяльності. Сутнісна характеристика договорів стосовно сфери діяльності. Типова змістова структура договору. Оферта як особлива форма укладання договору. Тверда і вільна оферта.

Формування умов договору підприємцем. Типовий зміст, специфічні й загальні умови договору. Формування можливих конкретних умов договору: предмет договору; якість продукції; ціна товару; форма платежу; термін поставлення товару; упаковка і маркування товару; здавання—приймання товару; штрафні санкції; форс-мажор; арбітраж; інші умови.

Партнерські зв'язки: сутність та організаційно-правова форма. Схема підприємницьких дій щодо реалізації проєктів як основа для встановлення необхідних партнерських зв'язків. Сутність і значення партнерських зв'язків, регулювання правовідносин юридичних та фізичних осіб у сфері підприємницької діяльності.

Напрямки і форми співробітництва партнерів. Основні напрямки фінансові відносини. Форми співробітництва у сфері виробництва. Бартер, зустрічна торгівля і комерційна тріангуляція як форми товарообмінних операцій. Форми угод у сфері торгівлі. Форми співпраці у сфері фінансових відносин (факторинг і комерційний трансфер).

Тема 10. Масштабування та стратегування стартапу

Півот стартапу. Чинники переорієнтування стартап-проєкту. Чинники зміни бізнес-моделі стартапу. Види поворотів стартап-проєкту за продуктом, ринком та ін. Ключові метрики методології Pivot Startup. Ключові моделі півоту стартап-проєкту. Моделі та інструменти застосування півоту. Особливості застосування часового, ринкового, організаційного, ментального півоту стартап-проєкту. Стагнація стартап-проєкту. Масштабування стартапу. Складові масштабування. Механізми масштабування стартап-проєкту. Чинники невдач за передчасного масштабування стартап-проєкту. Чинники успішного зростання стартап-проєкту. Методи масштабування стартап-проєкту за вертикального та горизонтального зростання.

Тема 11. Презентування підприємницького проєкту

Зміст та значення ефективного презентування підприємницького проєкту. Основні етапи підготовки презентації: визначення цілей, аналіз аудиторії, підбір контенту.

Підготовка бізнес-плану як основи для презентації. Візуалізація та графічне оформлення: використання діаграм, графіків, слайдів для ефективної комунікації. Психологічні аспекти презентації: вплив на аудиторію, техніки переконання, управління запереченнями. Методи демонстрації результатів: бізнес-моделі, фінансові прогнози, кейс-стаді.

Поняття пітчінгу. Техніки успішного пітчінгу проєкту. Elevator Pitch (промова у ліфті), Napkin pitch (пітч на серветці). Pitch deck (традиційна презентація бізнес-проєкту).

Сторітеллінг у сучасній презентації. Ефективні прийоми сторітеллінгу.

Оцінка результативності презентації та її вдосконалення. Роль цифрових технологій у процесі презентування: онлайн платформи, віртуальні презентації, відео-контент.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем.	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем.	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Сутність бізнесу та підприємництва. Правові основи та організаційні форми підприємницької діяльності	14	2	4	–	–	8	14	1	1	–	–	12
2.	Джерела фінансування підприємницької діяльності	11	2	2	–	–	7	11	1	1	–	–	9
3.	Дизайн-мислення в підприємстві	12	2	2	–	–	8	12	2	2	–	–	8
4.	Побудова бізнес-моделі підприємницького проекту	14	2	4	–	–	8	14	2	2	–	–	10
5.	Формування команди підприємницького проекту	12	2	2	–	–	8	12	–	1	–	–	11
6	Маркетингове забезпечення реалізації підприємницької ідеї	12	2	2			8	12	–	1	–	–	11
7	Стейкхолдер менеджмент	12	2	2			8	12	–	–	–	–	12
8.	Захист бізнесу та підприємницька таємниця. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності	14	2	4	–	–	8	14	–	–	–	–	14
9	Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки в підприємстві	12	2	2	–	–	8	12	–	–	–	–	12
10.	Масштабування та стратегування стартапу	11	2	2	–	–	7	11	1	1	–	–	9
11.	Презентування підприємницького проекту	11	2	2	–	–	7	11	1	1	–	–	9
	Всього годин:	135	22	28	–	–	85	135	8	10	–	–	117

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до кожної теми.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Студенти денної форми навчання виконують індивідуальні завдання у формі наукової роботи.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку. Структура залікового білету включає 30 тестових завдань.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування студентам балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с.
2. Васильців Т. Г., Качмарик Я. Д., Блонська В. І., Лупак Р. Л. Бізнес-планування: навчальний посібник. Київ: Знання, 2013. 173 с.
3. Волошина С.В. Бізнес-планування: конспект лекцій. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. 64 с.
4. Гавриш, О. А., Бояринова К. О., Копішинська К. О. Розробка стартап-проектів. Конспект лекцій: навчальний посібник. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 188 с.
5. Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. Соціальне підприємництво. Бізнес-модель. Реєстрація. Оподаткування. Київ, 2017. 92 с..
6. Економіка та організація підприємницької діяльності: навч. посіб / За заг. ред. д.е.н. Н. В. Сментини. – К: ФОП Гуляєва В.М, 2019. 320 с.
7. Кравченко М. О. Бізнес-модель як основа впровадження інновацій на підприємстві. Економіка та держава. 2019. № 12. С. 138-142Робул Ю. Управління стартапами. International Marketing Business Academy. URL: <https://imbacademy.com.ua>
8. Макаренко С. М. Бізнес-планування : навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» рівня вищої освіти «бакалавр» / С. М. Макаренко, Н. М. Олійник. Херсон : ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. 224 с.

9. Менеджмент стартап проектів: підручник для студентів технічних спеціальностей другого (магістерського) рівня вищої освіти / О. А. Гавриш, В. В. Дергачова, М. О. Кравченко та ін.; за заг. ред. О. А. Гавриша. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 337 с.
10. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-планів інвестиційних проектів : Наказ Державного агентства України з інвестицій та розвитку від 31.08.2010 № 73.
11. Основи підприємницької діяльності : конспект лекцій для здобувачів вищої освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 208 «Агроінженерія» / уклад. В. С. Кушнірук. – Миколаїв : МНАУ, 2024. 78 с.
12. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.
13. Основи підприємницької діяльності: конспект лекцій : навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємства» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: С.В. Поліщук, О.П. Кавтиш. Електронні текстові дані (1 файл: ___ Кбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 153 с.
14. Петрович Й. М. Створення і функціонування суб'єктів підприємництва : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015. 256 с.
15. Підприємництво: підручник / [С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко та ін.]. Харків : УкрДУЗТ, 2018. Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. 241 с.
16. Презентація інноваційних розробок та просування Бізнес-планування стартап проектів. URL: https://startup.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/IDP_Business_Planning_ua.pdf
17. Ситник Н. І. Концептуальні основи стартапів: їх сутність і класифікація. Бізнес Інформ. 2016. №8. С. 64-68.
18. Смаль В. Що слід знати про соціальне підприємництво: посібник. К. : ПРОЕКТ «ПАРТНЕРСТВО ДЛЯ РОЗВИТКУ МІСТ», 2017. 58 с.
19. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін : посібник / [А. А. Свинчук та ін.]. Київ, 2017. 188 с.
20. Соціальне підприємництво: опорний конспект / укл. Овсянюк Бердадіна О. Ф. Тернопіль: Вектор, 2021. 74 с.
21. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. ред. к. е. н. А. О. Корнецького. Київ, 2019. 160 с.
22. Управління стартапами : підручник для для здобувачів вищої освіти за економічними спеціальностями / О. А. Гавриш, К. О. Бояринова, М. О. Кравченко, К. О. Копішинська; за заг. ред. О. А. Гавриша. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2020. 716 с.
23. Успішний бізнес план з Бізнес-моделлю КАНВАС. Uhbdp. URL: <https://uhbdp.org.ua/business-instruments/canvas>
24. Шаблон бізнес-плану. Pro-consulting. Аналітика ринків. Фінансовий Консалтинг. URL: www.pro-consulting.ua
25. Як розробити і оформити бізнес – план: навчально-методичний посібник для студентів ОР “бакалавр” спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність". / Васильченко С.М. – Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, 2020. 52 с.
26. SimpleSe. Про соціальне підприємництво - просто! : [посібник підприємця] / Аліна В. Бочарнікова; Кер. проекту Олександра Сметаненко; Іл. Орнелла Остапенко; ред. Марія Семенченко.— Київ : СТ-Друк, 2020. 67 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

2. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-ХІІ Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
3. Арзянцева Д. А., Захаркевич Н. П., Токар І.І. Формування бізнес-моделей для сталого розвитку стартапів. *Успіхи і досягнення у науці*. № 6(6) (2024) С. 738-752. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/14293/14363>
4. Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A>
5. Цілі сталого розвитку. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku>
6. Шевчук І.В., Арзянцева Д.А., Захаркевич Н.П., Крушинська А.В., Самарічева Т.А. Розвиток кліматично нейтрального бізнесу: європейський досвід. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 1 (52). URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/issue/view/33>

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1.	Prometheus	URL:
https://prometheus.org.ua/prometheus-free/kubernetes-basics/
2.	EdEra	https://ed-era.com/
3.	YouControl - українська аналітична онлайн-система для бізнесової аналітики	URL: https://youcontrol.com.ua/
4.	Опендатабот – дані бізнесу	URL: https://opendatobot.ua/
5.	Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України	URL: https://www.smida.gov.ua/
6.	Веб-портал Eurostat - European Commission	URL: http:// ec.europa.eu
7.	YEP Incubator	URL: https://www.yepworld.org/
8.	Coursera	URL: https://www.coursera.org/
9.	Дія.Бізнес Старт	URL: https://business.diia.gov.ua/
10.	Український фонд стартапів.	URL: https://usf.com.ua
11.	Business Model Canvas Template	URL: https://www.altexsoft.com/business-model-canvas-template-online/